

Cod ECLI ECLI:RO:CABUC:2019:185.000665

Dosar nr. 2360/2/2019

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
SENTINȚA CIVILĂ NR. 665
Ședința publică din data de 29.10.2019
Curtea constituită din:
PREȘEDINTE: ANDREEA-MIHAELA POPESCU
GREFIER: ANIȘOARA ENE

Pe rol se află soluționarea cererii de chemare în judecată formulate de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâtul TCACIUC-HUDEMA VASILE, având ca obiect *constatarea lucrător/calității de colaborator al securității (OUG nr. 24/2008)*.

La apelul nominal făcut în ședință publică, la ordine, a răspuns reclamantul, reprezentat de consilier juridic cu delegație de reprezentare aflată la fila 12 din dosar, lipsind pârâtul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează depunerea la dosar, prin Serviciul Registratură, în data de 29.10.2019 de către apărătorul pârâtului a unei cereri prin care solicită acordarea unui termen pentru imposibilitate de prezentare, întrucât are de susținut dosare la Tribunalul și Curtea de Apel Suceava, cerere la care a atașat copie de pe împuternicirea avocațială, după care:

Fiind primul termen de judecată, procedând la verificarea competenței, Curtea constată că este competentă general, material și teritorial în soluționarea prezentei cauze în baza dispozițiilor art. 4 alin. 4 din OUG nr. 24/2008.

Curtea acordă cuvântul pe cererea de amânare a cauzei.

Reclamantul, prin consilier juridic, arată că se opune cererii de amânare a cauzei, arătând că această acțiune a fost introdusă în instanță în data de 09.06.2019 și acesta avea timp suficient să-și asigure reprezentarea la această dată sau să delege atribuțiile unei alte persoane.

Curtea respinge cererea de amânare formulată de către apărătorul pârâtului, având în vedere că aceasta nu este temeinic motivată, întrucât avocatul are obligația de a-și asigura substituirea în cazul în care nu se poate prezenta la termenul de judecată.

Nemaifiind cereri prealabile de formulat, Curtea acordă cuvântul asupra probelor.

Reclamantul, prin consilier juridic, solicită încuviințarea probei cu înscrisurile depuse la dosar.

Deliberând asupra probatoriului, Curtea încuviințează proba cu înscrisurile depuse la dosarul cauzei, apreciind-o ca fiind pertinentă, concludentă și utilă soluționării cauzei.

Nemaifiind cereri de formulat, excepții de invocat sau probe de administrat, Curtea acordă cuvântul în dezbateri pe cererea formulată.

Reclamantul, prin consilier juridic, solicită admiterea acțiunii așa cum a fost formulată, având în vedere că sunt îndeplinite atât condițiile privind verificarea pârâtului, cât și condițiile prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, astfel pârâtul în perioada 1983-1989 a colaborat cu securitatea, informând aceasta cu privire la opiniile pozitive privind un nivel de trai în Occident comparativ cu cel din țara noastră, intenții de emigrare, ascultarea știrilor de la posturile de radio interzise Europa Liberă, precum și critici la adresa măsurilor luate de conducerea de partid și de stat. De asemenea, a semnalat o persoană că are o apartenență la grupare religioasă interzisă, așa cum a arătat pe larg în acțiunea formulată acestea reprezentau atitudini potrivnice regimului comunist și care au vizat și au încălcat dreptul la viața privată a persoanelor despre care informa securitatea.

Curtea, în temeiul art. 394 alin. 1 din Codul de procedură civilă, declară închise **dezbatările** și reține cauza în pronunțare.

CURTEA,

Deliberând, reține următoarele:

Prin **cererea** înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 22.04.2019, sub nr. 2360/2/2019, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Tcaciuc-Hudema Vasile a solicitat instanței ca, prin hotărârea pe care o va pronunța să constate existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât, născut la 08.12.1957, în comuna Ulma, județ Suceava, fiul lui Gheorghe și Calena, domiciliat în comuna Ulma, județ Suceava.

În motivarea cererii, a arătat că domnul Tcaciuc Hudema Vasile ocupă funcția de membru al Consiliului Local al comunei Ulma, județul Suceava. Conform prevederilor art. 3 lit. g), coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/20098, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h)¹.

Așa cum rezultă și din cuprinsul notei de constatare nr. DI/I/1580/12.11.2018, domnul TCACIUC HUDEMA Vasile, de profesie profesor suplinitor la Școala Generală din comuna Ulma - Suceava, a fost recrutat de către I.J. Suceava, pentru cunoașterea reacției numiților G.D.M., C.V. și A.V. după avertizarea lor de către organele de securitate, pentru ascultarea și comentarea emisiunilor de la posturile de radio străine, dar și pentru a furniza informații din mediul <învățământ>. A întocmit și semnat olograf, cu numele real, un Angajament, la data de 20.06.1981, preluând numele conspirativ "MARTINESCU ADRIAN"/ "MARTINESCU".

În concluzie, solicită a se constata existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe domnul TCACIUC HUDEMA Vasile, analizând relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor reținute în nota de constatare nr. DI/III1580/12.11.2018. Astfel, pentru colaborarea prin furnizare de informații trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Reține notele informative din datele de 03.04.1981 (vol. 1, filele 5, 5v, 6), 20.06.1981 (vol. 2, filele 45, 45v), 24.07.1981 (vol. 2, filele 43, 43v), 12.09.1981 (vol. 2, filele 41, 41 v), 17.04.1984 (vol. 2, filele 34, 34v), 26.05.1984 (vol. 2, filele 31, 31 v), 07.06.1984 (vol. 2, filele 32, 32v), 08.06.1984 (vol. 2, filele 30, 30v), 14.02.1985 (vol. 2, fila 28) care se regăsesc în dosarul R 362611, întocmite și semnate olograf cu numele real și cu numele conspirativ "Martinescu Adrian", referitoare la opinii pozitive privind nivelul de trai din Occident comparativ cu cel din țara noastră, intenții de a emigra, ascultarea știrilor de la posturile de radio interzise, critici la adresa măsurilor luate de conducerea de partid și de stat și apartenența la o sectă religioasă:

- „(...) informez următoarele: la școala mai sus menționată funcționează ca profesor de educație și numitul D.G. venit de la Arad. (...) Lucrând împreună cu D. am observat că acesta este nemulțumit de situația lui, motiv pentru care face o serie de referiri la Occident unde, după cum spune el, se trăiește mai bine, poți să te afirmi mai ușor și să-ți creezi o situație materială bună. Astfel, într-o discuție avută cu el pe data de 24 martie 1981, sus numitul, referindu-se din nou la această problemă, spunea < remunerația pe care o primește este mică și, făcând o comparație cu nivelul de trai din R.F.G. spunea că salariul pe care el îl primește în țara respectivă îl are un băiat care vinde ziare pe stradă. La noi nu ai voie nici să vorbești, nici să faci ceva pentru că îți închide gura imediat, dacă ar reuși să plece în S.U.A, ar deveni alt om și și-ar crea o situație materială în scurt timp. El mai spune că la noi omul nu este liber să plece unde vrea și să facă ce vrea. Spre deosebire de alte țări unde omul poate să se ducă unde dorește. /.../. Cu toate acestea el nu renunță la

ideea de a merge în R.F. G chiar într-o excursie, și dacă îi va conveni acolo nu se va mai întoarce în țară /.../" (dosarul nr. R362611, vol. 1, filele 5, 5v, 6).

(...) informează următoarele: într-o discuție avută cu soția mea, mi-a spus că în timp < călătorește cu o mașină de la Lupcina la Nisipitu, /.../ și doctorul A.V. din com. aceasta început să-și exprime nemulțumirea ca: la noi ești îngrădit în ce privește experimentarea de noi procedee pe linie medicală și nu ai posibilitatea să te afirmi /.../ Dacă vorbești împotriva statului imediat ți se desface contractul de muncă. (...) (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 45, 45v);

- (...) informează următoarele: după ce G.D. a fost anchetat de organele de securitate s-a observat o mică schimbare înspre bine în ce privește comportarea lui în sensul că încetat să mai vorbească despre emisiunile postului de radio "Europa Liberă", nu a încetat însă să facă unele afirmații tendențioase referitoare la unele aspecte din țara noastră. Așa, de exemplu, într-o discuție avută cu el spunea că pe litoralul nostru în loc să se facă case de odihnă pentru populație, se fac vile pentru reședința șefului statului, lucru care în alte state nu se întâmplă. /.../" (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 43 43 v);

- (...) Deși în discuție S.M. nu are manifestări tendențioase referitoare la regimul din țara noastră, totuși a afirmat în diverse ocazii că în R.F.G. se trăiește mai bine decât la noi în țară, făcând comparații că un vânzător de ziare din R.F.G. câștigă mult mai bine decât un inginer de la noi din țara noastră. /.../" (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 41, 41v);

- Știu că în prezent se află în Australia și corespundează cu fiul său H.Ș. și cu fratele său din Suceava, am auzit de la taică-său că feciorul lui acolo trăiește foarte bine și o duce mult mai bine decât în România, taică-său arată fotografiile pe la mulți cetățeni și chiar în cadrul adunării în cadrul cultului penticostal. /.../" (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 34, 34v);

- "Sursa vă informează că /.../ a stat de vorbă cu numitul P.N. domiciliat în satul Lupcina, corn. Ulma, din discuții a reieșit faptul că acesta nu este de acord cu regimul socialist afirmând că în regimul capitalist se trăiește mai bine, acolo oamenii sunt mai liberi, câștigă mai bine și găsesc tot ce este nevoie. (...)" (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 31);

- "Sursa vă informează că numitul S.M. (...) nu este uneori mulțumit de regimul politic din țara noastră /.../ sus numitul lucrând la un cetățean din satul Sadău, com. Brodina, în prezența altor muncitori a început să poarte niște discuții pe marginea știrilor audiate de către acesta la posturile de radio străine, arătând faptul că aceste posturi de radio nu transmit decât știri adevărate pe când posturile noastre ocolesc unele situații reale petrecute în țara noastră și în străinătate." (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 32, 32v);

- "/.../ Cel în cauză povestea cetățenilor din autobuz că el se întoarce acum din penitenciar unde a fost condamnat pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei de stat. La un moment dat B. a afirmat cetățenilor că ceea ce a avut în gând nu va renunța niciodată să facă" (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 30, 30v);

- "Sursa vă informează că în satul Sadău există o familie G.Ș. care are doi feciori fugiți în S.U.A. /.../ Menționez că cel în cauză face parte din cultul <penticostal> /.../" (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 28).

Reclamantul a arătat că comparațiile dintre condițiile de trai din Europa capitalistă și cele din România comunistă au constituit pentru organele de Securitate, întotdeauna, motive de deschidere a unor dosare de urmărire informativă. Este cunoscut faptul că propaganda oficială a partidului pune accent pe superioritatea regimului comunist în detrimentul celui capitalist, considerat exploatare, în consecință asemenea comentarii se referă la atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Este de notorietate faptul că asemenea comentarii privind conducerea de partid și de stat erau complet interzise de regimul comunist, iar persoanele semnalate intrau în atenția organelor de Securitate.

După cum se știe, înainte de 1989, ascultarea emisiunilor posturilor de radio interzise, în primul rând ale Europei Libere, constituia un act de sfidare a regimului.

Este notorie împrejurarea că emisiunile acestui post de radio erau bruiate de autoritățile comuniste datorită faptului că Europa Liberă, încă de la înființare, a reprezentat pentru români, dacă nu singura, atunci principala sursă obiectivă de informații. Mai mult, Europa Liberă a criticat

constant abuzurile exercitate de dictatura comunistă, militând pentru reinstaurarea în România și în celelalte state est-europene a unor regimuri democratice și a statului de drept.

Pentru aceste motive regimul comunist încerca să limiteze prin orice mijloace (bruiatul era cel mai cunoscut dintre ele) audierea emisiunilor acestui post.

De altfel, Raportul Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste a reținut că regimul comunist a contracarat "pe toate căile posturile de radio libere din Occident și în primul rând secția română a postului de radio "Europa Liberă". Același raport consemnează nenumărate cazuri ale unor cetățeni români care au avut de suferit pentru "vina" de a fi ascultat acest post. Istoricii care au semnat Raportul citat au consemnat că "nu întâmplător regimul a purtat un război neîntrerupt /.../ mai cu seamă împotriva "Europei Libere". Trei directori ai acestui post au murit în condiții suspecte, probabil iradiați /.../. Spre disperarea politrucilor din țară, Radio Europa Liberă a fost într-adevăr ceea ce s-a dorit: ziarul vorbit al românilor de pretutindeni."

Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat, în jurisprudența sa în această materie, că informațiile referitoare la apartenența unei persoane la o grupare religioasă, în condițiile în care "ideologia regimului comunist era incompatibilă cu noțiunea de religie" (Decizia nr. 1477/11.03.2011), reprezenta o atitudine potrivnică regimului comunist, iar denunțarea acestei apartenențe îndreptățește reținerea calității de colaborator al Securității. În acest sens, face referire și la Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 324/21.01.2011.

De asemenea, în considerentele Sentinței Civile nr. 1641/13.04.2010, rămasă irevocabilă prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 324/21.01.2011, judecătorul a menționat următoarele: " /.../ simpla furnizare a unor informații privind activitatea religioasă a cultului "Martorii lui Iehova" se încadrează la disp. art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 fiind vorba de o informare privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. Este de notorietate atitudinea ostilă a autorităților comuniste față de cultul "Martorii lui Iehova" și în aceste condiții, simpla apartenență la respectivul cult era interpretată ca o atitudine de sfidare a regimului totalitar.

Astfel, consideră că denunțarea apartenenței la grupări religioase neagreate de regimul comunist nu poate fi calificată altfel decât ca denunțarea unei atitudini potrivnice regimului comunist.

Este cunoscut faptul că regimul comunist încerca să descurajeze și să limiteze prin toate mijloacele practicarea religiei. Principalele victime ale acestei politici erau cultele minoritare (neagreate de regim), chiar și cele care se bucurau de o recunoaștere oficială. Aceste culte nu își puteau promova nestingherit mesajele.

Persoanele care, înainte de 1990, aveau la grupări religioase neagreate de regimul comunist își asumau riscuri importante. Pe lângă permanenta supraveghere din partea autorităților represive și dincolo de piedicile puse în calea practicării religiei, aderenților acestor grupări le era îngădit accesul la anumite funcții sau nu li se permitea exercitarea anumitor profesii. Persoanele despre care autoritățile aflau (sau în legătură cu care existau indicii) că fac parte din aceste grupări erau marginalizate în societate.

În perioada comunistă, intenția de a părăsi definitiv țara era considerată o atitudine potrivnică regimului comunist, cunoscută fiind politica dusă de regimul totalitar de îngădire a liberei circulații.

De altfel, dorința de a emigra era privită de conducerea statului ca o contestare a condițiilor "deosebite" de viață asigurate de regim, fiind atent monitorizată de organele de Securitate.

Reclamantul a citat din Decizia nr. 14 din 13 ianuarie 2003 a Curții Supreme de Justiție, Completul de 9 judecători: "Este adevărat că, /.../, trecerea frauduloasă a frontierei a fost incriminată ca infracțiune de drept comun prin art. 267 din C. pen. din 1936, iar pedeapsa aplicată corespunde pedepsei principale reglementate, conform art. 23 alin.1 pct.1 din același cod, pentru delict în materie de drept comun.

Însă, potrivit politicii penale a statului instaurat după 6 martie 1945 și corespunzător modificării conținutului valorilor ocrotite, coroborat cu îngădirile aduse drepturilor și libertăților fundamentale și sub aspectul libertății de circulație, fapta de trecere frauduloasă a frontierei a fost apreciată ca infracțiune având caracter politic, așa încât instrumentarea acesteia se efectua de către

organele securității statului, iar competența de judecată a fost atribuită instanțelor militare." (Curtea Supremă de Justiție, Completul de 9 judecători, Decizia nr. 14 din 13 ianuarie 2003).

De asemenea, este cunoscut faptul că tentativa de trecere a frontierei era privită cu suspiciune de către organele în drept, pe motiv că astfel, cetățenii români ajunși în străinătate, puteau oferi informații despre situația economică și socială a României, destrămând astfel barierele informaționale controlate de partid.

Reclamantul a susținut că importanța, pentru organele de Securitate, a materialului informativ furnizat de către domnul TCACIUC HUDEMA Vasile, rezultă și din sarcinile și măsurile dispuse acestuia de către ofițerul de legătură:

"Nota lucrătorului: numitul A.V. medic la dispensarul uman din com. Ulma, este în S.I. (supraveghere informativă - subl. C.N.S.A.S.), fiind avertizat în luna mai pentru audiere și colportarea știrilor transmise de postul de radio Europa Liberă și unele manifestări dușmănoase. Sursa i s-a trasat sarcina să stabilească dacă cel în cauză continuă a audia și colporta știrile transmise de postul de radio menționat și dacă pe fondul acestor știri are și unele manifestări dușmănoase (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 45);

Nota lucrătorului: "G.D.M., profesor de educație fizică, a fost avertizat pentru audiere și colportarea știrilor transmise de postul de radio E.L., cât și pentru manifestări dușmănoase. /.../. Sursa îl va avea în atenție pe mai departe pentru a-i cunoaște reacția după măsura întreprinsă." (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 43);

Nota ofițerului: "H.G. în august 1983 a trecut fraudulos frontiera de stat și s-a stabilit în Austria. Informatorul a fost instruit să stabilească dacă tatăl fugarului sau rudele apropiate elogiază modul de viață capitalist și sunt de acord cu fuga feciorului în străinătate sau dezaprobă fapt comisă de H.G.. De asemenea, să stabilească dacă nu mai este vreo rudă a celui care are intenție de emigrare; identificați și efectuați verificări despre fratele lui din Suceava" (dosarul nr. R362611, vol. 2, f. 34);

Nota ofițerului: /.../ Sursa a fost instruită să stabilească dacă acesta face astfel de afirmații și atunci când este lucid - și dacă nu discută și în prezența altor cetățeni." (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 31);

Nota ofițerului: /.../ Sursa a fost instruită să observe dacă acesta va pleca din comună și să afle unde anume pleacă. Dacă mai discută despre felul cum a încercat să treacă frontiera, dacă l-a ajutat cineva și dacă totuși acesta nu va renunța la ideile lui de-a trece fraudulos frontiera." (dosarul nr. R 362611, vol. 2, f. 30);

Reclamantul a mai arătat că furnizarea unor informații de această natură, se referă la activități îndreptate împotriva regimului comunist., fiind îndeplinită prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator.

Referitor la condiția ca informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, s-a arătat că și această condiție este asigurată deoarece, nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cea prezentată anterior nu rămâneau fără urmări.

Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanei la care s-a referit în delatiunea sa se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viață privată) și, prin urmare, a vizat această consecință.

Reclamantul a arătat că informațiile furnizate de domnul TCACIUC HUDEMA Vasile au vizat îngrădirea dreptului la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice și dreptului la libertatea gândirii, a conștiinței și a religiei, prevăzut de art. 30 din Constituția României din 1965, art. 18 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice și a dreptului la libertatea de exprimare, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

În drept, au fost invocate următoarele dispoziții legale: art. 3 lit. g), art. 2 lit. b), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 1 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și

funcționare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

Pârâtul, deși legal citat, nu a depus întâmpinare.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea reține următoarele:

Pârâtul TCACIUC-HUDEMA VASILE, născut la data de 08.12.1957, în com. Ulma, jud. Suceava, fiul lui Gheorghe și Calena, a colaborat cu Securitatea, primind numele conspirativ „Martinescu Adrian/Martinescu”.

Pârâtul a fost recrutat la data de 20.06.2008, potrivit angajamentului de la fila 50 din dosar, acesta furnizând informații sub numele conspirativ de colaborare „Martinescu Adrian”, după cum rezultă din nota de la fila 35 din dosar.

Potrivit art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008, *colaborator al Securității este persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.*

În cauză, s-a făcut dovada faptului că pârâtul a furnizat note informative, atât sub nume propriu (f. 37), cât și sub nume conspirativ (f. 119, 121, 123, 125, 138, 141, 144), urmând a se stabili dacă prin informațiile furnizate se denunță activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist și dacă informațiile furnizate au aptitudinea de a îngrădi drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Curtea reține incidența în cauză a dispozițiilor art. 301 alin. 1 C.pr.civ., potrivit cărora: „Acela căruia i se opune un înscris sub semnătură privată este dator fie să recunoască, fie să conteste scrierea ori semnătura. Contestarea scrierii sau semnăturii poate fi făcută, la primul termen după depunerea înscrisului, sub sancțiunea decăderii”.

În prezenta cauză, pârâtul nu a contestat niciun înscris, acestea fiind considerate ca fiind în mod definitiv recunoscute sub aspectul scrierii și semnăturii, intervenind decăderea din dreptul de a pretinde contrariul.

Potrivit dispozițiilor art. 3 lit. g din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității:

„Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții: [...]”

g) primarii, viceprimarii, consilierii județeni, consilierii în Consiliul General al Municipiului București, consilierii locali.

Art. 5 alin. 1 din OUG nr. 24/2008 prevede: ”1) Persoanele care candidează, au fost alese sau au fost numite în una dintre demnitățile ori funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h¹), cu excepția celor care la data de 22 decembrie 1989 nu împliniseră vârsta de 16 ani, fac o declarație pe propria răspundere, conform modelului prevăzut în anexa la prezenta ordonanță de urgență, în sensul că au avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia. Verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia se face din oficiu pentru persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h¹), inclusiv pentru cele aflate în exercițiul respectivelor demnități ori funcții la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.”

Verificarea pârâtului TCACIUC-HUDEMA VASILE s-a efectuat din oficiu, în baza art. 3 lit. g raportat la art. 5 alin. 1 din OUG nr. 24/2008.

Curtea constată că prin informațiile furnizate, pârâtul a denunțat activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Astfel, analizând înscrisurile depuse la dosar de către reclamant, Curtea constată că pârâtul, prin nota informativă de la filele 37, 38 din dosar a furnizat următoarele informații: „la școala mai

sus menționată funcționează ca profesor de educație și numitul D.G. venit de la Arad. (...) Lucrând împreună cu D. am observat că acesta este nemulțumit de situația lui, motiv pentru care face o serie de referiri la Occident unde, după cum spune el, se trăiește mai bine, poți să te afirmi mai ușor și să-ți crezi o situație materială bună. Astfel, într-o discuție avută cu el pe data de 24 martie 1981, sus numitul, referindu-se din nou la această problemă, spunea că remunerația pe care o primește este mică și, făcând o comparație cu nivelul de trai din R.F.G. spunea că salariul pe care el îl primește în țara respectivă îl are un băiat care vinde ziare pe stradă. La noi nu ai voie nici să vorbești, nici să faci ceva pentru că îți închide gura imediat, dacă ar reuși să plece în S.U.A., ar deveni alt om și și-ar crea o situație materială în scurt timp. El mai spune că la noi omul nu este liber să plece unde vrea și să facă ce vrea. Spre deosebire de alte țări unde omul poate să se ducă unde dorește. /.../. Cu toate acestea el nu renunță la ideea de a merge în R.F. G chiar într-o excursie, și dacă îi va conveni acolo nu se va mai întoarce în țară /.../."

Prin nota informativă de la fila 144, pârâtul a relatat: „într-o discuție avută cu soția mea, mi-a spus că în timp ce călătorea cu o mașină de la Lupcina la Nisipitu, /.../și doctorul A.V. din com., aceasta început să-și exprime nemulțumirea ca: la noi ești îngrădit în ce privește experimentarea de noi procedee pe linie medicală și nu ai posibilitatea să te afirmi /.../Dacă vorbești împotriva statului imediat ți se desface contractul de muncă. (...)”

Prin nota informativă de la fila 141, pârâtul a precizat: „după ce G.D. a fost anchetat de organele de securitate s-a observat o mică schimbare înspre bine în ce privește comportarea lui în sensul că încetat să mai vorbească despre emisiunile postului de radio "Europa Liberă", nu a încetat însă să facă unele afirmații tendențioase referitoare la unele aspecte din țara noastră. Așa, de exemplu, într-o discuție avută cu el spunea că pe litoralul nostru în loc să se facă case de odihnă pentru populație, se fac vile pentru reședința șefului statului, lucru care în alte state nu se întâmplă./.../”

Prin nota informativă de la fila 129, pârâtul a relatat: „Știu că în prezent se află în Australia și corespundează cu fiul său H.Ș. și cu fratele său din Suceava, am auzit de la taică-său că feciorul lui acolo trăiește foarte bine și o duce mult mai bine decât în România, taică-său arată fotografiile pe la mulți cetățeni și chiar în cadrul adunării în cadrul cultului penticostal”.

Prin nota informativă de la fila 123, pârâtul a comunicat: „Sursa vă informează că /.../a stat de vorbă cu numitul P.N. domiciliat în satul Lupcina, corn. Ulma, din discuții a reieșit faptul că acesta nu este de acord cu regimul socialist afirmând că în regimul capitalist se trăiește mai bine, acolo oamenii sunt mai liberi, câștigă mai bine și găsesc tot ce este nevoie.(...)”

Prin nota informativă de la fila 125, pârâtul a relatat: „Sursa vă informează că numitul S.M. (...) nu este uneori mulțumit de regimul politic din țara noastră /.../sus numitul lucrând la un cetățean din satul Sadău, com. Brodina, în prezența altor muncitori a început să poarte niște discuții pe marginea știrilor audiate de către acesta la posturile de radio străine, arătând faptul că aceste posturi de radio nu transmit decât știri adevărate pe când posturile noastre ocolesc unele situații reale petrecute în țara noastră și în străinătate.”

Prin nota informativă de la fila 121, pârâtul a relatat: „Cel în cauză povestea cetățenilor din autobuz că el se întoarce acum din penitenciar unde a fost condamnat pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei de stat. La un moment dat B. a afirmat cetățenilor că ceea ce a avut în gând nu va renunța niciodată să facă” .

Prin nota informativă de la fila 119, pârâtul a relatat: "Sursa vă informează că în satul Sadău există o familie G.Ș. care are doi feciori fugiți în S.U.A. /.../Menționez că cel în cauză face parte din cultul <penticostal>/.../."

Curtea constată că pârâtul a furnizat informații prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin aceste acțiuni s-a îngrădit dreptul fundamental la viața privată al persoanelor urmărite, fără a se urmări un scop legitim și fără a se păstra un raport just de proporționalitate.

În ceea ce privește sintagma *activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist*, din perspectiva rațiunii și finalității legii, Curtea apreciază, în lipsa unei definiții legale, că trebuie avut în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind

activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic, de altfel, tuturor regimurilor totalitare.

Reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a dovedit prin probele administrate că informațiile furnizate serveau scopului notoriu al Securității, de a monitoriza cu atenție orice comentariu negativ la adresa conducerii de partid și de stat, cunoscut fiind faptul că regimul urmărea promovarea ideii că statul comunist era forma superioară de organizare politică și socială, în care toate persoanele aveau un nivel de viață ridicat, iar meritul pentru această stare de fapt se datora în exclusivitate partidului, orice contestare a deciziilor politice reprezentând o atitudine potrivnică regimului totalitar comunist.

Delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămăneau fără urmări asupra celui denunțat, și, pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică.

În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cel denunțat și, în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în fața denunțării unei conduite potrivnice regimului comunist.

O interpretare contrară, restrictivă, care ar înțelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinței persoanei denunțate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunțat în egală măsură atitudini a căror incriminarea era tipică regimurilor dictatoriale.

Mai este de menționat că, în jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că informațiile referitoare la apartenența unei persoane la o grupare religioasă, în condițiile în care ideologia regimului comunist era incompatibilă cu noțiunea de religie, reprezenta o atitudine potrivnică regimului, iar denunțarea acestei apartenențe îndreptățește reținerea calității de colaborator al Securității (spre exemplu, decizia nr. 1477/11.03.2011, decizia nr. 324/21.01.2011).

Sub acest aspect, Curtea apreciază că denunțarea apartenenței la o anumită grupare religioasă, neagreată de regimul comunist reprezintă delațiunea unei activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Situația cultelor religioase a fost una extrem de dificilă în perioada comunistă, în care singura „religie” ce trebuia propovăduită era filozofia materialist-dialectică. În aceste condiții, chiar și cultului ortodox, aflat într-o poziție privilegiată în raport cu autoritățile, i-au fost impuse o serie de obligații față de regim, în așa fel încât manifestările religioase să nu depășească intimitatea lăcașului de cult și să nu interfereze cu propaganda ateistă.

Dreptul oricărei persoane de a părăsi orice țară, inclusiv cea de origine, era stipulat de pactele internaționale la care România era parte, dar era încălcat sistematic de statul comunist. Gesturile acestor persoane nu erau atitudini antisociale, ci atitudini potrivnice regimului care încălca dreptul cetățenilor români de a se stabili pe teritoriul altui stat.

Dreptul la libera circulație era consacrat în art. 12 alin. 1 și 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, text potrivit căruia „1. Orice persoană care se află în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul de a circula acolo liber și de a-și alege liber reședința”.

De altfel, practica Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții de Apel București a arătat că intenția de forțare a frontierei, înainte de 1990 reprezenta un act de împotrivire față de regimul comunist. Este deosebit de relevantă, în acest sens, Decizia nr. 14 din 13.01.2003, pronunțată de Curtea Supremă de Justiție, Completul de 9 Judecători, prin care se arată că „potrivit politicii penale a statului instaurat după 6 martie 1945 și corespunzător modificării conținutului valorilor ocrotite, coroborat cu îngrădirile aduse drepturilor și libertăților fundamentale și sub aspectul libertății de circulație, fapta de trecere frauduloasă a frontierei a fost apreciată ca infracțiune având caracter politic, așa încât instrumentarea acesteia se efectua de către organele securității statului, iar competența de judecată a fost atribuită instanțelor militare”.

Este adevărat că trecerea frauduloasă a frontierei era pedepsită penal. La fel de adevărat este că legea penală a epocii pedepsea uneltirea împotriva ordinii sociale sau propaganda împotriva orânduirii socialiste. Prin urmare, orice atitudine îndreptată împotriva regimului putea fi pedepsită penal. Cu toate acestea, denunțarea sau urmărirea informativă a unor persoane acuzate de săvârșirea uneia dintre aceste infracțiuni, din considerente politice, duce, potrivit O.U.G. nr. 24/2008, la reținerea calității de colaborator al Securității, sau, după caz, de lucrător al Securității.

Analiza înscrisurilor evocate mai sus duce la concluzia categorică a întrunirii și a cerinței ca activitățile desfășurate să aducă atingere exercitării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Măsurile dispuse de către organele Securității prin rapoartele sau notele depuse la dosar, precum dirijarea unei surse (chiar în persoana pârâtului) care să pătrundă în intimitatea celor vizați, au fost dispuse în scopul de a depista poziția ostilă/atitudea dușmănoasă a celor urmăriți față de politica partidului și statului, față de regimul comunist, vădind interesul pentru opiniile celor vizați relativ la aspectele menționate, pentru anturajul acestora, în principal pentru motive politice.

Toate aceste acțiuni ale pârâtului, vizând punerea sub lupă a întregii vieți a celui supravegheat de Securitate, vizând urmărirea pentru opiniile sale, constituie activități prin care s-au suprimat ori îngădit următoarele drepturi și libertăți fundamentale ale omului, consacrate legislativ în epocă astfel:

- *Dreptul la viață privată*, consacrat în epocă în art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia „*Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixțiuni sau atingeri*”.

- *Dreptul la liberă circulație* consacrat în art. 12 alin. 1 și 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, potrivit căruia „*1. Orice persoană care se află în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul de a circula acolo liber și de a-și alege liber reședința*”.

- *Dreptul la libertatea de exprimare, libertatea opiniilor și de conștiință*, consacrate în perioada de referință în următoarele dispoziții legale:

Art. 85 din Constituția României din 1952 - „*În conformitate cu interesele celor ce muncesc și în vederea întăririi regimului de democrație populară, cetățenilor Republicii Populare Române li se garantează prin lege: a) libertatea cuvântului (...)*”

Art. 28 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965 - „*Cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor și a demonstrațiilor*”

Art. 30 alin. 1 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965 - „*Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România*”.

Art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului - „*Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat*”.

Reținând, în lumina considerentelor expuse mai sus, întrunirea ipotezei normei legale cuprinsă în art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, instanța – în temeiul art. 11 din același act normativ – va admite prezenta acțiune și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

Admite cererea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII cu sediul în București, str. Matei Basarab, nr. 55-57,

sector 3, în contradictoriu cu pârâtul TCACIUC-HUDEMA VASILE cu domiciliul în
 comuna Ulma, județ Suceava.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare, care se va depune la Curtea de apel București, secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Pronunțată în ședință publică azi, 29.10.2019.

PREȘEDINTE,
 Andreea-Mihaela Popescu

Red./tehored. A.-M.P./4 ex.

27.11.2023 ROMÂNIA
 CURTEA DE APPEL BUCUREȘTI
 SECȚIA 52 - Colea adușina

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat la anulat chitanța/foaia de vârsământ Nr.
 în dosarul acestei instanțe Nr. 2860/2/2019 în sumă de 800 lei
 se legalizează de noi.

GREFIER SEF,
 Definitivă în mureșușee
 la 10 03 2020

